

035

033

039

029

044

024

084

134

TABULARUM RUDOL-

De nomine Privativorum.

Inscribitur autem ista columella, Sexagesima privativorum, quia quoties horum scrupulorum Logarithmis opus est, praefigi debet ipsi...

Columella Arcuum.

Altera extremarum columella finitima, quae est arcuum Quadrantis, videbitur aliquibus supervacua, quoad usum in his Tabulis; quippe cum partem earum necessariò fecerim, Canonem ipsum Semicirculi, qui exhibet scrupula singula, numero 5400, eorumque Logarithmos, qui vicem hujus columellae supplent plerumque...

ter 1399. & 1258, inventos proximos, sumete intermedium 1320. Accuratè verò si egeris, quia 59'. 13" proposita, excedunt per 3". per hujus igitur excessus duplum 6", si multiplicaveris differetiam duorum illorum Logarithmorum 148 fiet 846: abscissa verò facti ultimà 6. procreabis 85. quod ablatum ab 1399, qui adstat scrupulis 9. 10". relinquit justum Logarithmum 1314. debitum scrupulis 59'. 13".

Quæritur Logarithmus scrupulorum 5'. 12". Ad 5'. 10" invenitur 245212, ad 5'. 15" verò 243612. hic in tertio loco à sinistra Logarithmi incipiunt differre. Nam prima loca sunt eadem 24: inter igitur duo utrobique succedentia, sc: inter 52. & 36. eligitur aliquid intermedium 45. ultima verò duo loca implentur Cyphris, sufficit igitur sumere 244500. Accuratè verò agendo, multiplica Logarithmorum illorum differetiam 1600. per 4. duplum scrupulorum abundantium, & curta factum, prodit 640. quod aufer à primo & majore Logarithmo, restabit 244572. Logarithmus pro scr. 5'. 12".

Per temporaria minuta, quorum perpetua differentia est binarius, longè adhuc facilius excerpitur Logarithmus; si verò minutis excerpentibus secunda adhaerent, transigitur ex æquo & bono, ut prius.

Per Arcus verò excerpuntur Logarithmi difficilior, vide in supplemento Chiliadis Capite IX. Præceptum IX.

Per Sexagesima dextra excerpuntur Logarithmi privativi, sub finem quidem Heptacosiadis (ubi eorum usus est) facilitate & ratione eadem; versus initium verò, valdè inæqualiter; sed horum initialium nullus est usus. Tantùm hoc discriminis observetur diligenter, quòd Logarithmi privativi crescunt unà cum suis scrupulis: cum tamen positivi, crescentibus ad sinistram scrupulis, decrescant.

Par est ratio excerpenti scrupula vel tempora, vel arcum, per datum Logarithmum, qui inter duos interciderit in columella inventos, in quibus figure post punctum penitus dissimulandæ sunt, ac si non adessent: quippe cum etiam datus ad excerpendum Logarithmus interpunctione careat. Sumitur enim etiam aliquid medium inter duo deinceps posita scrupula vel tempora vel arcus, & id quidem debet sumi vicinius vel uni vel alteri in columellis, si etiam Logarithmus in illam partem vergat. Ut si detur Log: 298000. respondebit ei ex Quadrivicenarià 1'. 13. ferè; ex Sexagesimarià 3'. 3". Itaque valdè oscitantem oportet esse, qui unum hic secundum excerpendo peccet, etiam si non valdè cogitationes intendat. Excipio Logarithmos arcuum, præsertim versus finem Quadrantis: vide supplementum Chiliadis, Capite IX. Præcepto X.

Si quis tamen in usu Sexagesimariæ liberam hanc æstimationem numeri Logistici, cuiuslibet Logarithmo competentis; mavult legibus astringere certis, is subtrahat Logarithmum datum, ab invento proximè majore columellæ, & cum differentia semisse, dividat differentiam, duobus columellæ Logarithmis, inter quos cadit propositus, interpositam; prodibit in Quotiente 2". 2".

RATIO EXCERPENDI EX Heptacosjade.

PRÆCEPTUM 2.

SI datus Arcus, scrupula, vel horæ & minuta temporaria, per quæ juberis excerpere Logarithmum, non exactè reperiantur in aliqua linearum suæ columellæ: pro Logarithmo eorum, eligitur aliquid intermedium inter proximarum linearum Logarithmos, saltem in illis figuris, quibus primis à sinistra Logarithmi differre incipiunt, unà vel duabus; & tunc reliqua loca usque ad punctum, implent Cyphræ. Aut si non pœnitet calculatorem laboris inutilis, poterit is de differentia duorum Tabulæ Heptacosiadis Logarithmorum, quæ minusculis characteribus est interposita, partem secundis abundantibus proportionalem, subtrahere à Logarithmo majori, vel addere ad proximè minorem, ubi Logarithmi (privativi) crescunt unà cum suis numeris logisticiis.

PRÆCEPTUM 3.

Est autem, in Sexagesimarià quidem, ratio hæc, sumendi partem proportionalem: ut excessum [unius duorum trium vel quatuor Secundorum] duplicatum, multiplices in differentiam, duobus Logarithmis interpositam, à factò rescindas figuram ultimam, restabit portio debita Secundis abundantibus, quæ ablata à majori Logarithmo, relinquit quæsitum.

Ut si debeat excerpi Logarithmus cum scrupulis 59'. 13". quæ cadunt inter 59'. 10". & 59'. 15". expressa in columella sexagesimarià; quorum illis ad latus positus est Logarithmus 1398. 62. his 127. 87. cum differentia 140. 75. Hic sufficit in-

fol. 103.

PRÆCEPTUM 4.

fol. 104.

PRÆCEPTUM 5.

Ende

Anfang